

**Ontwikkeling van de zorgbehoefte
van de Regio Nederland
van de Zusters Franciscanessen van de H. Familie**
De feitelijke situatie per 1 januari 2001
en een prognose tot het jaar 2016

Memorandum 319c   januari 2001

Samengesteld door
dr. Ton Bernts
Jolanda Massaar-Remmerswaal

KASKI
beleidsonderzoek
naar godsdienst en levensbeschouwing

Toernooiveld 5
Postbus 6656
6503 GD Nijmegen

tel. 024 - 365 35 31
fax 024 - 365 34 85
www.kaski.kun.nl
info@kaski.kun.nl

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	2
2.	Ontwikkelingen in leeftijdsopbouw	3
3.	Ontwikkelingen in zorgbehoefte	4
4.	Conclusies	6

1. Inleiding

Het KASKI is verzocht een geactualiseerde prognose te maken van de zorgbehoefte van de leden van de Regio Nederland van de Zusters Franciscanessen van de H. Familie te Tilburg. De Zusters wonen momenteel in het kloosterverzorgingshuis 'Mariahof' en het klooster 'Nazareth' te Tilburg.

Om inzicht te krijgen in de voor de nabije toekomst benodigde woon- en verzorgingscapaciteit is het KASKI verzocht een prognose te maken van het aantal zusters tot het jaar 2016 alsmede van hun zorgbehoefte.

Het aantal zusters per 1 januari 2001 bedroeg 49. De prognose zal gezien dit relatief kleine aantal een aanzienlijke betrouwbaarheidsmarge hebben. Met name de trend in de cijfers is dan ook belangrijk.

Het memorandum is als volgt opgebouwd. Paragraaf 2 geeft de leeftijdsopbouw van de zusters, per 1 januari 2001 weer. De gegevens daartoe zijn verstrekt door de congregatie. Op basis hiervan wordt een prognose van de leeftijdsopbouw gegeven voor de komende 15 jaar.

Op basis van de geprognosticeerde leeftijdsopbouw is vervolgens een prognose gemaakt van de ontwikkeling in de zorgbehoefte. Als zorgbehoefte is gedefinieerd de indicatie voor verzorgingshuis of voor verpleeghuis. Het indiceren is een objectieve maat voor zorgbehoefte, maar hangt ook af van maatschappelijke ontwikkelingen met betrekking tot en de mogelijkheden voor zelfstandig blijven wonen. De prognose in de zorgbehoefte is weergegeven in paragraaf 3.

In paragraaf 4 worden enkele conclusies geformuleerd.

2. Ontwikkelingen in leeftijdsopbouw

De feitelijke leeftijdsopbouw per 1 januari 2001 van de Zusters Franciscanessen van de H. Familie is weergegeven in de tabel 2.1 . De tabel geeft tevens, op basis van deze feitelijke leeftijdsopbouw en de geslachts- en leeftijdsspecifieke overlevingstafels per 1993-1997 van het CBS, een prognose van het aantal Zusters Franciscanessen van de H. Familie, tot het jaar 2016.

Tabel 2.1 - *Het aantal Zusters Franciscanessen van de H. Familie per 1 januari 2001 (feitelijk) en per 1 januari voor de jaren 2006, 2011 en 2016 (prognose)*

per 1 jan.	jonger dan 65 jaar	65 - 69	70 - 74	75 - 79	80 - 84	85 - 89	90 jaar en ouder	totaal
2001	5	5	4	10	9	8	8	49
2006	1	2	5	3	7	5	5	28
2011	0	1	2	4	3	4	3	17
2016	0	0	1	1	3	2	3	10

Uit de tabel blijkt dat over vijf jaar het aantal zusters circa 57% bedraagt van het huidige aantal, over tien jaar 35%, en over 15 jaar, in 2016, circa 20%.

De leeftijdsopbouw zal zich de komende jaren slechts gering wijzigen. Op 1 januari 2001 was 51% van alle zusters 80 jaar of ouder; dit percentage hoogbejaarde zusters zal de komende jaren stijgen tot 61% hoogbejaarde zusters in 2006 en 59% hoogbejaarde zusters in 2011.

3 Ontwikkelingen in de zorgbehoefte

In deze paragraaf wordt een beschrijving alsmede prognose gegeven van de zorgbehoefte van de Zusters Franciscanessen van de H. Familie. Als zorgbehoefte is gedefinieerd de indicatie voor verzorgingshuis of voor verpleeghuis. Zusters met substitutie verpleeghuiszorg zijn gerekend tot de groep met een indicatie verpleeghuiszorg.

Op basis van de relatie tussen leeftijd en zorgbehoefte laat zich een prognose maken van de zorgbehoefte. Dit gebeurt op dezelfde wijze als in eerdere memoranda van het KASKI met betrekking tot de verzorgingsbehoefte van religieuzen. De methode gaat als volgt: de huidige verdeling van de zorgbehoefte naar leeftijd wordt constant gehouden. Vervolgens wordt op basis van de prognoses van de leeftijdsopbouw zoals weergegeven in de vorige paragraaf, de huidige verdeling van de zorgbehoefte naar leeftijd geprojecteerd op de toekomst.

In tabel 3.1 is de huidige zorgbehoefte (indicatiestelling) naar leeftijdsgroep weergegeven.

Tabel 3.1 - Indicatiestelling van de Zusters Franciscanessen van de H. Familie naar leeftijd, per 1 januari 2001 (absoluut)

	indicatie verpleeghuis	indicatie verzorgingshuis	geen indicatie
jonger dan 65 jaar	0	0	5
65-69 jaar	0	1	4
70-74 jaar	0	1	3
75-79 jaar	2	1	7
80-84 jaar	1	6	2
85-89 jaar	2	6	0
90 jaar en ouder	1	7	0
totaal	6	22	21

De tabel laat zien dat per 1 januari 2001, 6 (12%) van de 49 zusters verpleeghuisgeïndiceerd zijn. Een indicatie voor verzorgingshuis hebben 22 zusters (45%), terwijl 42% van de zusters niet is geïndiceerd. Bijna alle (92%) hoogbejaarde zusters (80 jaar en ouder) zijn geïndiceerd.

De ontwikkelingen van de zorgbehoefte van de Zusters Franciscanessen van de H. Familie in de komende 15 jaar is weergegeven in tabel 3.2 .

Tabel 3.2 -De indicatie van de Zusters Franciscanessen van de H. Familie per 1 januari 2001 (feitelijk) en per 1 december voor de jaren 2006, 2011 en 2016 (prognose).

per	opname in verpleeghuis		opname in verzorgingshuis		geen indicatie		totaal	
	aantal	in %	aantal	in %	aantal	in %	aantal	in %
1 januari								
2001	6	12,2	22	44,9	21	42,9	49	100
2006	4	14,3	14	50,0	10	35,7	28	100
2011	2	11,8	8	47,1	7	41,2	17	100
2016	1	10,0	6	60,0	3	30,0	10	100

Uit tabel 3.2 blijkt dat het aantal geïndiceerde zusters in de komende jaren verder zal afnemen van 28 zusters per 1 januari 2001 tot 18 geïndiceerde zusters in 2006, 10 zusters in 2011 en 7 zusters in 2016. De verhouding verpleeghuisindicatie versus verzorgingshuisindicatie blijft in de komende tien jaar nagenoeg constant. Het aantal zusters met een verzorgingshuisindicatie is ongeveer vier maal zo groot als het aantal zusters met een verpleeghuisindicatie.

Deze teruggang in het aantal zusters met een geïndiceerde zorgbehoefte loopt parallel aan de teruggang van het aantal zusters zonder indicatie. Over tien jaar is dit éénderde van het huidige aantal.

Een en ander betekent dat het aandeel zusters met een geïndiceerde zorgbehoefte min of meer stabiel is, en tussen de 60% en 70% blijft liggen.

4. Conclusies

Het beroep van de Zusters Franciscanessen van de H. Familie op de verpleeg- en verzorgingscapaciteit zal in de komende jaren sterk teruglopen. Per 1 januari 2001 waren 28 van de in totaal 49 zusters geïndiceerd, per 1 januari 2006 zijn dit nog 18 zusters. Dit is slechts tweederde van het huidige aantal geïndiceerden. De komende vijf jaar komen er dan ook gemiddeld twee plaatsen per jaar vrij.

Bezien we de jaren daarna, dan neemt het aantal geïndiceerde zusters verder af naar 10 zusters in 2011 en 7 zusters in 2016.

De terugloop van het aantal zusters met een geïndiceerde zorgbehoefte geschiedt relatief snel. De reden hiervoor is gelegen in de ontwikkeling van de leeftijdsopbouw. Aan de ene kant neemt het aantal zusters af en daalt daardoor de behoefte van de zorgvoorzieningen, aan de andere kant neemt het aandeel hoogbejaarde zusters van 80 jaar of ouder nauwelijks toe, hetgeen derhalve geen compenserende stijging van het beroep op de zorgvoorzieningen betekent. Dit leidt ertoe dat de behoefte aan zorgvoorzieningen van de Zusters Franciscanessen van de H. Familie relatief snel daalt.

